

պատրաստուած են աշխարհի հինգ մասանց քաղաքներն ամբողջովն հրատարակելու այս ընդարձակութեամբ և այս կատարելութեամբ:

Մեր աշխատանքի Գրքերը Էֆէնտի Մարտարեան, ուսուցիչ պատմութեան և աշխարհագրութեան, յորինած է աշխարհագրութեան ընտիր դասագիրք մը, որ մի քանի օրէն հրատարակելու է Պարտաւորական տպարանէն, և տարալոյս չունիւնք թէ նորաբեր երկրաբանութեան և ժամանակակից ինչպէս և աշխարհագրութեան ուսուցման բազմազան մէթոտներու համաձայն պատրաստուած այս գործ արժանաւոր ընդունելութիւն պիտի գտնէ ազգային վարժարաններու մէջ: Բայց երբ փորձով կ'ապացուցուի, որ աշխարհագրութեան լաւ գիտաբանք կրնան հրատարակուիլ հայ հեղինակներէ և հայ տպարաններէ, ուսումնական հաստատութիւն մը և նոյն ժամանակ թէ՛ հայ տպարան մը կարող կը լինի ի լոյս անել ընդարձակ և մանրամասն քարտէս մը նոյնքան գեղեցիկ, նոյնքան սիրուն որքան Ուլարիանի տպարանէն հրատարակուած Եւրոպայի Բարսէլոն: Տեղային հարապատեման եւ աշխարհագրութեան տպարանի տեսութեամբ, այս հրատարակութիւն, թէեւ յատկապէս հայ վարժարաններու համար պատրաստուած չլինի, համարելի երեւոյթ մը կը հանդիսանայ, զոր պէտք է գոհութեամբ հաստատեն ամեն յառաճիչ մասիւր Թուրքիայէ:

ԱՅՈՒՆԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս որչէն ծանուցինք, Ամեն խորինան Հայրիկ յերտաղծ մեկ տաղանդաւոր լինելու այս յարկուն միասնական է և Ն. Սրբազան լինան պիտի ուզենին Արմ. Տ. Ղևնդ. վարդապետ փրկուի մնան:

Այս օրերս Ս. Էֆէնտի թիֆլիզ ժամանեց նորապալկ սրբազան Եսայի եպիսկոպոս Աստուածատրանը և մի քանի օրէն յետ ուղևորուելու է դէպի Հին-Ջուղայ և Հնդկաստան, որտեղից հայտ լինական առաջնորդ է նշանակուած:

Սրբազանը երկու տարեկան զրտնուած էր Լոնդոն, Մանչեսթը և Մարսէյ, իրեն հոգեւոր հովիւ զաղկական հայերի, և անցնայ տարի Վեհափառ Հայրապետից կանչուելով Ս. Էֆէնտին՝ ժամանակաւորապէս յաջորդի պաշտօնով ուղարկուած էր Ախալցխա:

(Ա.Յ.Ի.)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅՈՒՆԻՆ ԵՒ ՊԱՏՈՒՆՆԵՐ
Սանիկ Մեթիսթիկ ատորիան տրուեցաւ Բաշիկէ գաւառական զաւագած Ապտուլլահ Սատրը պէյի:

Երբորդ կարգի Մեթիսթիկ պատուանշան տրուեցաւ Մարաշի հայ-հոռմէականաց առաջնորդ Թուրքիան Տ. Աւետիս եպիսկոպոսի, Կարնոյ հայ-հոռմէականաց առաջնորդ Գոյնիսան Տ. Կարապետ եպիսկոպոսի և Բարբերդի հայ-հոռմէականաց առաջնորդ Արփիսարեան Տ. Աւետիս եպիսկոպոսի:

Երբորդ կարգի Մեթիսթիկ Պետական Խորհրդի Սրբազան ճիւղին առաջին օգնական անդամ Համի Բէյիտ պէյի:

Զորորդ կարգի Մեթիսթիկ քաղաքային ընդհանուր վարժարանի չորսնուսուր Տրիթ Ստրաւան Էֆէնտի:

ԲԱՐՁՐ. ՄԵԴ. ԵՊԱՐԿՈՒՆ

Բարձր. Մեթ-Եպարքոս չարաթ օրը կայս: պատմ գրանց և Վեհ. Սուրբանին հրամաններն ստանալով Բ. Կուռք քարձու:

Քիչ յետոյ, Վեհ. Սուրբանին անեկականներն Արփի պէյ Բ. Գուռք գնաց և Բարձր. Մեթ-Եպարքոսին հաղորդեց Ն. Վեհափառութեան ինչ ինչ հրամանները:

ԱՌԵՆՏՐԱՆԸ ԴԱՆՈՒԳԻՐ

Թուրքիոյ և Ռումանիոյ միջեւ եղած առեւտրական դաշնակցութեան յաւանքաւոր տարու յունիս 14ին կ'աւարտի Ռումանական դեսպանատունը պաշտօնադիր մը ուղղուելով Բ. Գրանի փափագ յայտնել և որ պայմանագրոյն աւարտուածն առաջ քանակութիւնը կատարուին վերադառնալով զաշխարհի իր քաղաքները:

Բ. Գուռք պատմականաւ է թէ Ռումանական գեղարարական կողմէ յայտնուած փափագը նկատողութեան առնուելով ի ծառայ հարկ եղանք ի գործ պիտի դրուի:

ԱՌԵՆՏՐԱՆԸ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Երբորդ օրը Աւետարան և Հանրապետ չինութեանց պաշտօնատան մէջ յանձնաժողով մը ի նիստ գումարեց ընդ նախագահութեամբ նախարար Վեհ. Բաթիկ փայայի: Երբորդ յանձնաժողովը կը կազմէին երկրագործական Կրտսեան տնօրէն Վեհ. Փորթուրալ Մեթիսթիկ ու Հանրային Պարտույ Վարչութեան տնօրէն Սէլիմ Էֆէնտի, երկրագործական տնօրէն

Նուրի պէյ և Հանրային Պարտույ վարչական ժողովոյ նախագահ Պ. Գալարտ: Երբորդ յանձնաժողովը յանձնարարեց իրենց անկախութեան զօրութեամբ զինուորային օրինակներն, որք Ամբիկայէն բերուած են օրինաւոր զինուորային փառանքները դարձանելու համար: Նոյնպէս խորհրդակցեցաւ ի մասին գանձման այն 20 փարայի տուրքին որ Այսարին նախագահին չամբիներու իւրաքանչիւր կենդանութեան համար որոշուած է և զոր օտար վաճառականը ոմանք այլ և այլ պատճառներով չեն ուզեր վճարել:

Բուսիկի երկաթուղեան ընկերութեան առաջին քարտուղար Պ. Թուրքա, որ Արքիմանիւրայոյ երկաթուղայ կայարանէն մինչեւ քաղաքին մէջ լծարմէյի գիծ մը չինելու մինչև չորս լոգիստ է, չարաթ օրը նոյն պաշտօնատունը գնաց և տեսակցեցաւ նախարար Վեհ. Բաթիկ փայայի հետ:

ԴԱՏԱՍԱՆ
ՀԱՅ ԱՐԱՐԱՍԱՆԵԼՈՑ

Երբորդ օրը Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական հարցաքննութիւններն ուսուցչայ Յակոբ Վարդ Պարտիքի, որ ամբաստանուած է իրեն նախագահ յեղափոխական մասնախումբին, և սորա ընկերներուն Ռումանիոյ Գրիգորի, Չարաբեան Մեթիսթիկ, Տրիթարեան Պարտուարի, Պարզանեան Գրիգորի, Քիրիկեան Պարտի, Չափիկեան Սեդրաքի, Մովսէսեան Մարգարի, Պարզանեան Նիկողոսի և լոգիստարտան զրուիւ Արմենակի, Հարգանքաւոր լինանց ներկայ գտնուեցաւ Ռումանական գեղարարական լծարմէյի Վ. Մարտիկով:

Գաղափարներն հարցուեցաւ իրենց թէ փաստարան կարգած էին, Ոմանք հաստատական պատասխան տուին և ոմանք ալ իրենց անկարողութիւնը մէջ բերելով դատարանին ինչդրեցին որ իրենց համար փաստարաններ կարգուին:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

ՍԵՐՊ ՔԱՆԱՆԱՅԻ ՄԵ ՍՊԱՆՈՒՐ

Օրիւնային Բազմաբնակ զինուորական Սպանիոյ տպարանի Արփի ԱՅՈՒՆԻՆ անուն անձը, որ փառած էր, ձերբակալուելու և քանտարուելու է:

ԲԻՐՏ ՏԵՂԱԳՏՆԵՐ

Կարնոյ նախագահին պաշտօնական Էմբլէմ Երեւան լոգիստին մէջ կը կարգանք թէ ծանօթ զինուորական պետերն իրենց հաստատարական զգալուներն յայտնելու համար ի կայս: պաշտ գիծով ըլլալով, այդ առթիւ պէտք եղած հրամանները տրուած էին Գ. Գուռքարեանին հրամանատարութեան: Արդ, այդ պետերն անցնելով իր իր ճիւղերէն իրենց համար քարտարանի կեդրոնը դնալով և այս անգամ Կարնոյ ժամանակով անցնելու իր քարտիկի օր իրենց տեղերը վերադարձնելու են:

ԱՌՈՒՂԱՐԱՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

Հեռագրական տեղեկութիւնաց համաձայն, երկրորդ 21 շաբաթը թուական 10ին մինչեւ հետեւալ օրուան ժամ 10, Հայկ. մէջ հնտատան որ և է դէպք չէ պատահած, նոյն թուականներն Պրիւսիայի մէջ հնտատան մէջ մաս մը պատահած է, Բիւրի մէջ 9 ու առաջին բաժնումն 23ին 7 և Անթիպի մէջ 3: Նոյն ժամեր 23ին Հայկ. մէջ հնտատան դէպք պատահած չէ: Նոյն թուականներն Բուլղարիոյ գաղափարներն մէջ հնտատան 10 մասեր պատահած են, Բիւրի մէջ 30, Էմբլէմ մէջ երկու օրուան միջոցին 9, Անթիպի մէջ 1 և Անթիպի մէջ 3: Նոյն ժամեր 23ին Համի մէջ որ և է դէպք չէ պատահած, սակայն առաջին բաժնումն 23ին 2 հոգի մեռած են:

Նոյն ժամեր 21ին Առանայի մէջ 7 հոգի հնտատան բաժնումն ատենք մին և առաջին բաժնումն 23ին 2 հոգի մեռած են: Նոյն ժամեր 22ին 2 հոգի հնտատան բաժնումն և առաջին բաժնումն 23ին 2 հոգի մեռած են:

Հնտատան ի Մեթիսթիկ և Զարապա ըլլալով, Հայկ. մէջ գնումորական երկու

բիւրիներ պիտի զրուին տեղերն քարտարանի մէջ պաշտօնավարելու համար:

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒՆՆԵՐ

Հեղինակաւ կառավարութիւնը Ս. Փրիկի խալի պատուանշանը չնորհած է չորհունակին խալիկէի վարչութեան Կ. Պարտի գործակալ Վուսաթէ պէյի:

ՕՍՏ. ՍՊԱՆՈՒՐ Ի ՊԵՐՏԻՆ

Գերմանական դեսպան Պ. Գրան թէ այն տուրքն ծանուցած է Բ. Գրան թէ այն տուրքներու սպաք որք իրենց ուսուցչայ մը կ'առաքուի ի Գերմանական պետերն իրենց ծառայութեան պայմանագրով լրացուցած ըլլալով, Թուրքիա վերադառնալու կը պատրաստուին:

ԲԻՐՏԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Բժշկական ժողովոյ ուղղով գիշերուած նստին մէջ, Վեհ. Սուրբանի ընկերակցութեան ալ ընկերակցութեան պատուական նախագահ Մարտիկի փայայ ժամոյց թէ Ն. Վեհափառութիւն ի նշան իւր քարձի գոհունակութեան կայս: Բժշկական ընկերութեան մասնախումբին, և սորա ընկերներուն Ռումանիոյ Գրիգորի, Չարաբեան Մեթիսթիկ, Տրիթարեան Պարտուարի, Պարզանեան Գրիգորի, Քիրիկեան Պարտի, Չափիկեան Սեդրաքի, Մովսէսեան Մարգարի, Պարզանեան Նիկողոսի և լոգիստարտան զրուիւ Արմենակի, Հարգանքաւոր լինանց ներկայ գտնուեցաւ Ռումանական գեղարարական լծարմէյի Վ. Մարտիկով:

Գաղափարներն հարցուեցաւ իրենց թէ փաստարան կարգած էին, Ոմանք հաստատական պատասխան տուին և ոմանք ալ իրենց անկարողութիւնը մէջ բերելով դատարանին ինչդրեցին որ իրենց համար փաստարաններ կարգուին:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Այն ժամանակ չինութեան գիծն առանց պաշտօնական գումարի պիտի չինուին:

Այն ժամանակ մարտահաշիւ օրը ընկեցաւ Էֆէնտի մարտահաշիւ ազատեալ սպաններն ու նաւատարները իր քանի, երկու հոռմ են և իւրաքանչիւրն ունի 2200 տախաշախտարդութիւն և 2600 միւս ուղի ունեցող մեքենաներ: Այդ մարտահաշիւ իւրաքանչիւրն մէջ կան ութ լոգիստներ:

Տրապիզոնահանգի մէջ մինչեւ 160 մայ թէ՛ ի նոյն և թէ՛ նորոգութեամբ Հեռագրական վարժարաններ հաստատուած և վարժարանաց զինուոր 358 անձինք եւս վկայական տացան մը:

Երբորդ օրը չորհունակներն իրենց ծառայութեան պայմանագրով լրացուցած ըլլալով, Թուրքիա վերադառնալու կը պատրաստուին:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատարար պիտի տեսնուին:

Այսօր Երեւանցի առեւնին առջեւ տեղի ունեցան նախական զարգացման սերտաւորութիւն Կուռքի և սորա օրդարի Պարտիկի գաղափարներ, զոր պիտի հրատարակենք վարժական լծարմէյի Սուրբ Պարտիքարեանի զբաղմունքով փառաբանելով փակցուած ըլլալու ամբաստանութեամբ ի գաղա կուտած են:

Սուրբ Կրիմանայ թէ ասոնց դատար

— ၁၇၃ —